

Το χρονικό της Κυπριακής Εταιρικής Διακυβέρνησης

Ζήνα Μπαλά
Compliance Assistant Officer

1. Εισαγωγή

Η χρηματοοικονομική κρίση που ξέσπασε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής τα τελευταία χρόνια, εξαπλώθηκε με ραγδαίους ρυθμούς, πλήττοντας σημαντικά και τους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής "η ΕΕ"). Μεγαλειώδη σκάνδαλα εταιριών – κολοσσών είδαν το φως της δημοσιότητας και οδήγησαν σε αλυσιδωτές καταρρεύσεις εταιριών, με φαινόμενα κατάχρησης και διαφθοράς να διαφαίνονται στα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων, με αισθητή μείωση των τιμών του χρηματιστηρίου και ανεπαρκή κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η απουσία αποτελεσματικής εταιρικής διακυβέρνησης και ελέγχου έδωσε το καίριο χτύπημα και πυροδότησε την οικονομική κρίση που ταλανίζει τα κράτη μέχρι και σήμερα. Είναι ολοφάνερο, πως η επιχειρηματική κοινότητα υπέστηκε βαρύ πλήγμα με σωρεία προβλημάτων και δυσχερειών που επεκτάθηκαν τόσο στον οικονομικό όσο και στον κοινωνικό τομέα. Από όλη αυτή την άσχημη περιπέτεια, τα αγκάθια που προέκυψαν επέφεραν σταδιακά μια νοσηρή κατάσταση στις σχέσεις των μετόχων και των επενδυτών με τις διοικήσεις των επιχειρήσεων.¹

Οι προεκτάσεις της ταραγμένης αυτής περιόδου λειτούργησαν θετικά και αποτέλεσαν το έναυσμα της άμεσης κινητοποίησης του επιχειρηματικού κόσμου, που παίρνοντας πλέον την κατάσταση στα χέρια του, ρίχτηκε στη μάχη για να οδηγήσει τις επιχειρήσεις του στην έξοδο από την οικονομική ασφυξία. Οι περίοδοι οικονομικής αποσταθεροποίησης, δίνουν την ευκαιρία στις εταιρίες να ανασυγκροτηθούν και να δουλέψουν για την κάλυψη των κενών που τις οδήγησαν στις ολέθριες αυτές καταστάσεις. Ουσιαστικά, παρουσιάζεται ενώπιον τους πιο επιτακτική παρά ποτέ, η ανάγκη της άμεσης ενδυνάμωσης του θεσμού της εταιρικής διακυβέρνησης. Δίκαια

---

¹ Eurobank EFG, 'Η Κρίση του 2007 – 2009: τα Αίτια, η Αντιμετώπιση και οι Προοπτικές' (Δεκέμβριος 2009) <<https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/oikonomiki-epitheorisi/1041-report>> accessed 30 April 2020

ειπώθηκε, πως σε περιόδους κρίσεων αναδύονται και κατοχυρώνονται ευεργετικές αλλαγές ακόμη και καινοτομίες που καθορίζουν το μελλοντικό γίνεσθαι των εταιριών.²

2. Εισαγωγή στην Εταιρική Διακυβέρνηση

Ο Ορισμός της Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η συγγραφή του συγκεκριμένου άρθρου λοιπόν, αποσκοπεί στην αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου που διέπει την εταιρική διακυβέρνηση της Κύπρου και των εταιριών της έως και σήμερα. Αρχικά είναι χρήσιμο να τονιστεί και να οριοθετηθεί η έννοια της εταιρικής διακυβέρνησης που είναι ευρέως γνωστή σε όλους και με τον αγγλικό όρο "Corporate Governance". Ο όρος "governance" προέρχεται από το λατινικό "gubernare" που έχει ελληνικές καταβολές και ρίζες από το ελληνικό ρήμα "κυβερνώ".³ Η έννοια της εταιρικής διακυβέρνησης, όντας μια σύνθετη έννοια, διαμορφώνεται μέσα από μια σειρά διαφορετικών παραγόντων, όπως η δομή μιας επιχείρησης, η κουλτούρα, ο πολιτισμός και το νομικό σύστημα που ακολουθεί κάθε κράτος.⁴ Η επιστημονική κοινότητα προσέγγισε τον όρο εταιρική διακυβέρνηση με ποικίλους τρόπους. Τους σημαντικότερους εξ αυτών θα παραθέσουμε πιο κάτω. Η εταιρική διακυβέρνηση στοχεύει στην καθολική προστασία των δικαιωμάτων του επενδυτικού κοινού καθώς και στην εξασφάλιση του εύλογου κέρδους, όπως εύστοχα επισημαίνουν οι Shleifer και Vishny.⁵ Θέλοντας να προσεγγίσουμε τον όρο εταιρική διακυβέρνηση στη στενή του έννοια, θα λέγαμε πως συνιστά ένα σύστημα αρχών και κανόνων που καθοδηγούν και αξιολογούν τις επιχειρήσεις και τις εταιρίες επί καθημερινής βάσεως.⁶ Εν συνεχεία, καταγράφοντας τον ευρύτερο ορισμό της εταιρικής διακυβέρνησης, όπως τον έχουν διατυπώσει ο Kaplan και Norton, εξακριβώνουμε πως

² Κωνσταντίνος Ζ. Μέκος, *Η Εταιρική Διακυβέρνηση: Όψεις του Προβλήματος και Πιθανές Απαντήσεις* (1^η έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη 2003) 136

³ Andrew Johnston, *EC Regulation of Corporate Governance* (1st edn, Cambridge University Press 2009) 1, Κωνσταντίνος Ζ. Μέκος, *Η Εταιρική Διακυβέρνηση: Όψεις του Προβλήματος και Πιθανές Απαντήσεις* (1^η έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη 2003) 21

⁴ G. Abid & others, 'Theoretical Perspectives of Corporate Governance' (2014) *Bulletin for Business and Economics* 3 (4) 166 <https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2548941> accessed 4 April 2020, Karel Lannoo, 'A European Perspective on Corporate Governance' (June 1999) *Journal of Common Market Studies* 37 (2) 269, 271-272.

⁵ Stuart L. Gillan, 'Recent Developments in Corporate Governance: An overview' (2006) *Journal of Corporate Finance* 12, 381-382.

⁶ Σύλβια Σταυρίδου, 'Κανόνες Εταιρικής Διακυβέρνησης στη Λειτουργία των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης – Η Νέα Οδηγία 2014/26/ΕΕ' (2015) *Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας*, Τεύχος 2/2015 Απρίλιος – Μάιος – Ιούνιος, Νομική Βιβλιοθήκη 176, 177, Alpha Bank, 'Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης' (Ιανουάριος 2020) <<https://www.alpha.gr/-/media/alphagr/files/group/etairiki-diakybernisi/corporate-governance-code-jan-2020-gr.pdf?la=el&hash=9F6ED16BCA17CF279EE364E58338707FA588463C>> accessed 29 December 2020

η εταιρική διακυβέρνηση επιδιώκει την υπεράσπιση των συμφερόντων όλων των εμπλεκόμενων και ενδιαφερόμενων μερών μιας επιχείρησης και όχι μόνο των μετόχων της. Ειδικότερα, αγωνίζεται για την περιφρούρηση των δικαιωμάτων των πελατών της, των υπαλλήλων της, των πιστωτών της, των προμηθευτών της κλπ.⁷ Σύμφωνα με την άποψη που υποστηρίζει ο Millstein, ο τρόπος δράσης της εταιρικής διακυβέρνησης σε μια εταιρία, δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στα νομικά πλαίσια και στα κεκτημένα που ορίζονται από το κράτος. Συνεχίζοντας, υπογραμμίζει πως η ελεύθερη βούληση που πρέπει να διέπει τα μέλη μιας επιχείρησης, τους δίνει ταυτόχρονα και τη δυνατότητα να σκέφτονται και να υλοποιούν αποφάσεις για την ενδυνάμωση και την εξέλιξη της εταιρικής διακυβέρνησης μέσα στην εταιρία.⁸

Η παραπάνω διερεύνηση είναι δυνατόν να οδηγήσει στο συμπέρασμα πως δεν υφίσταται ένας ενιαίος και ευρύτερα αποδεκτός ορισμός που να υιοθετείται από την πλειοψηφία των κρατών.⁹ Οι ορισμοί τείνουν να εξελίσσονται συνεχώς και να διευρύνονται προκειμένου να καλύψουν κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα.¹⁰ Επομένως, το κάθε κράτος κάλλιστα έχει την ελευθερία της θεσμοθέτησης του δικού του ορισμού για την εταιρική διακυβέρνηση. Η Ευρώπη, όντας μια ένωση κρατών συνδυάζει διαφορετικούς εταιρικούς νόμους αλλά και προσεγγίσεις που αφορούν την εταιρική διακυβέρνηση. Κατ' επέκταση, ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις εντός του πλαισίου της, σχετικές με τα κράτη μέλη της, κρίνονται ως δικαιολογημένες.

3. Το Χρονικό της Κυπριακής Εταιρικής Διακυβέρνησης

Προχωρώντας λοιπόν, θα εξετάσουμε εμπειριστατωμένα την προσέγγιση που ακολουθεί η Κυπριακή Δημοκρατία για την εταιρική διακυβέρνηση. Μετά τις καταγιστικές εξελίξεις που επέφερε η πτώση του χρηματιστηρίου το 2000, η Κύπρος προχώρησε στις απαιτούμενες προπαρασκευαστικές ενέργειες για τη δημοσίευση του δικού της κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, που πραγματοποιήθηκε το Σεπτέμβριο του 2002.¹¹ Συνολικά, έχουν θεσπισθεί

⁷ Harilaos V. Mertzanis, 'Principles of Corporate Governance' (April 2001) *Corporate Governance: An International Review* 9 (2) 89.

⁸ Ken Rushton, *The Business Case for Corporate Governance* (1st edn, Cambridge University Press 2008) 2

⁹ A. Kocmanová & others, 'Corporate Governance and Sustainability' (2011) *Economics and Management* 16, 544 <https://www.researchgate.net/profile/Jii_Hebicek/publication/228461240_CORPORATE_GVERNANCE_AND_SUSTAINABILITY/links/0912f508a0cdf3dee1000000.pdf> accessed 4 January 2021

¹⁰ H. Abdullah & B. Valentine, 'Fundamental and Ethics Theories of Corporate Governance' (2009) *Middle Eastern Finance and Economics* 4 (4) 88,90 <https://www.academia.edu/25191483/Fundamental_and_Ethics_Theories_of_Corporate_Governance?auto=download> accessed 6 January 2021

¹¹ Peter Pafitis, *Company Law & Law of Partnership in the Republic of Cyprus* (1st edn, Christodoulos G. Vassiliades & Co LLC 2016) 623

πέντε κώδικες μέχρι και σήμερα. Οι κώδικες αυτοί επικεντρώνονται στα νέα ζητήματα που προκύπτουν και στις ρυθμίσεις τους καθώς και σε υφιστάμενα θέματα που πιθανόν να χρήζουν τροποποίησης.¹² Ο παραδοσιακός κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, αποτέλεσε το παράδειγμα πάνω στο οποίο στηρίχθηκε η δημιουργία του Κυπριακού κώδικα. Η πράξη αυτή χαρακτηρίζεται απολύτως δικαιολογημένη, αφού τα δύο κράτη σχετίζονται διαχρονικά με ισχυρούς οικονομικούς και ιστορικούς δεσμούς.¹³ Σύμφωνα με τον Κυπριακό κώδικα, όλες ανεξαιρέτως οι εταιρίες και οι οργανισμοί που εντάχθηκαν με επιλογή τους στο χρηματιστήριο, υποχρεούνται να εναρμονιστούν με τις πρόνοιες του. Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης τους, καλούνται να παραθέσουν με σαφήνεια τους λόγους.¹⁴ Ως πρωτοεμφανιζόμενος το 2002 στην Κύπρο, ο κώδικας της εταιρικής διακυβέρνησης, θα λέγαμε πως “προσέλκυσε” μόνο το 29% των εταιριών που ήταν ενταγμένες στο χρηματιστήριο.¹⁵

Ουσιαστικά, το Κυπριακό νομοθέτημα δεν περιλαμβάνει όλες τις πτυχές της εταιρικής διακυβέρνησης με ένα ενιαίο και αδιαίρετο τρόπο.¹⁶ Μέσα από τον Περί Εταιριών Νόμο (Κεφ.113) καθορίζονται μόνο κάποια από τα στοιχειώδη θέματα της εταιρικής διακυβέρνησης. Κατ’ ακρίβεια, το Κεφ. 113 διαμορφώνει τις διατάξεις που σχετίζονται με τα καθήκοντα και τις ευθύνες που καλούνται να διαδραματίσουν οι διευθυντές καθώς επίσης και τις διαδικασίες με τις οποίες προσλαμβάνονται ή απομακρύνονται από την εταιρία.¹⁷ Ο Περί Εταιριών Νόμος κατοχυρώνεται ακόμη περισσότερο, κατόπιν της εφαρμογής και των νόμων Περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου του 1993-2007, του Νόμου 116 (I) / 2005 για την κατάχρηση της αγοράς, του Νόμου 109 (I) / 2007 για τη διαφάνεια των διαδικασιών, του Νόμου 41 (I) / 2007 περί προσφορών εξαγοράς, του Νόμου 73 (I) / 2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, του

---

¹² Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, ‘Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης 5^η Έκδοση’ (Ιανουάριος 2019) <<http://www.cse.com.cy/CMSPages/GetFile.aspx?guid=c97d387c-f342-4620-af39-3c58684863aa>> accessed 11 January 2021

¹³ Jokull Johannesson & Others, ‘UK, Russia, Kazakhstan and Cyprus Governance Compared’ (2012) *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society* 12 (2) 226, 229.

¹⁴ Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, ‘Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης 5^η Έκδοση’ (Ιανουάριος 2019) <<http://www.cse.com.cy/CMSPages/GetFile.aspx?guid=c97d387c-f342-4620-af39-3c58684863aa>> accessed 14 January 2021

¹⁵ M. K. Kapardis & J. Psaros, ‘Principles in an Emerging Economy a Critique of the Situation in Cyprus’ (2006) *Corporate Governance: An international Review* 14 (2) 126, 129.

¹⁶ S. Evangelou & M. Tsikouris, ‘Board Structures and Directors’ Duties in 34 Jurisdictions Worldwide’ (2012) <<https://www.pwc.com.cy/en/legal/articles/assets/corporate-governance-2012.pdf>> accessed 18 January 2021

¹⁷ Τα θέματα αυτά παρατίθενται στο Μέρος IV του Περί Εταιριών νόμου.

CyLaw, Ο Περί Εταιρειών Νόμος (Κεφ. 113) (2020) <http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/0_113/index.html> accessed 17 January 2021

Νόμου 144 (I) / 2007 για τις επενδυτικές υπηρεσίες και δραστηριότητες των ρυθμιζόμενων αγορών και του πέμπτου κώδικα της εταιρικής διακυβέρνησης.¹⁸ Όλοι οι προαναφερόμενοι νόμοι συνθέτουν το πλαίσιο της σωστής λειτουργίας της εταιρικής διακυβέρνησης. Στο σύνολο τους, καλύπτουν τις πτυχές του νομοθετικού πλαισίου που λειτουργεί ως ασπίδα προστασίας των δικαιωμάτων των επενδυτών και των κεφαλαίων τους. Αναπόδραστα, συμβάλλουν και ελέγχουν τον τρόπο που δραστηριοποιείται το διοικητικό συμβούλιο των Κυπριακών επιχειρήσεων.

Η ομπρέλα της εταιρικής διακυβέρνησης στην Κυπριακή επικράτεια καλύπτει συνήθως τις δημόσιες εταιρίες και τις τράπεζες. Στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης δε συμπεριλαμβάνεται πρόνοια κάλυψης των ιδιωτικών επιχειρήσεων.¹⁹ Παρόλα αυτά, στις περιπτώσεις που συμμορφώνονται με κάποιους όρους του κώδικα, εισπράττουν τα θετικά του αποτελέσματα. Οι εταιρίες που βαδίζουν με τα πρότυπα του συγκεκριμένου κώδικα, θα πρέπει να συνυπολογίζουν και τους νόμους της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθώς και των άλλων εποπτικών αρχών της Δημοκρατίας.²⁰

Η οικονομία της μεγαλονήσου δέχτηκε ισχυρό πλήγμα με την πρόσφατη οικονομική κρίση. Ζυγίζοντας την κατάσταση, η ένταξη της Κύπρου σε πρόγραμμα οικονομικής στήριξης ήταν μονόδρομος και η αρωγή της ΕΕ σανίδα σωτηρίας.²¹ Η κακοδιαχείριση των επιχειρήσεων ήταν το αγκάθι που σε συνδυασμό με την ανεπαρκή χρηστή εταιρική διακυβέρνηση, έφεραν την Κύπρο στο χείλος του γκρεμού.²² Για την επανεκκίνηση της οικονομίας του νησιού, απαιτούνται τομές που θα εκσυγχρονίσουν την εταιρική διακυβέρνηση και μέτρα που θα στηρίξουν και θα ενισχύσουν την πρότερη κατάσταση.²³ Είναι προφανές, πως η κρίση αυτή ταλάνισε το νησί και η

---

¹⁸ S. Evangelou & M. Tsikouris, ‘Board Structures and Directors’ Duties in 34 Jurisdictions Worldwide’ (2012) <<https://www.pwc.com.cy/en/legal/articles/assets/corporate-governance-2012.pdf>> accessed 18 January 2021

¹⁹ Peter Pafitis, *Company Law & Law of Partnership in the Republic of Cyprus* (1st edn, Christodoulos G. Vassiliades & Co LLC 2016) 624

²⁰ *Ibid.*, p. 624.

²¹ Γ. Ιωάννου & Γ. Χαραλάμπους, ‘Ο Κοινωνικός και Πολιτικός Αντίκτυπος της Κυπριακής Οικονομικής Κρίσης (2010-2017)’ (Νοέμβριος 2017) <<http://library.fes.de/pdf-files/bueeros/zypern/14902.pdf>> accessed 14 January 2021

²² D. Arsalidou & M. K. Kapardis, ‘Weak Corporate Governance can Lead to a Country’s Financial Catastrophe: the Case of Cyprus’ (2015) *Journal of Business Law* 1, 4.

²³ *Ibid.*, p. 8, 11.

ανάληψη των ευθυνών από τους άμεσα εμπλεκόμενους διαχειριστές των εταιριών του χρηματιστηρίου και όχι μόνο, κρίνεται ως αδήριτη ανάγκη.²⁴

Ο απολογισμός της πορείας της εταιρικής διακυβέρνησης, μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως έχουν γίνει θετικά βήματα ως προς τον εκσυγχρονισμό της, παρόλα αυτά μέχρι την πλήρη συμφιλίωση των Κυπριακών επιχειρήσεων με τα πρότυπα της χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης ο δρόμος είναι μακρύς. Μέσα από την εταιρική διακυβέρνηση του κάθε κράτους, πρέπει να αντικατοπτρίζεται ο πολιτισμός του συνδυασμένος με τα νομικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του.²⁵ Καταληκτικά, τα λάθη που αποτέλεσαν τη δαμόκλειο σπάθη που απειλούσε να καταστρέψει ολοκληρωτικά την οικονομία της Κύπρου, προφανώς και δεν πρέπει να επαναληφθούν και η εταιρική διακυβέρνηση επιβάλλεται να αποτελέσει το κλειδί για την οικονομική σταθερότητα και την άνοδο του νησιού.

4. Επίλογος

Αναπόδραστα, με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου άρθρου, γίνεται αντιληπτό πως η παρουσία των συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης στο σημερινό κόσμο κρίνεται ως επιτακτική. Εξ ανάγκης λοιπόν, κρίνεται ως πρώτιστο μέλημα η υλοποίηση μιας δομημένης εταιρικής διακυβέρνησης, περιστοιχισμένης από ηγετικά στελέχη υπεράνω χρημάτων και χρόνου. Η Ευρώπη του 21ου αιώνα, θα πρέπει να σταθεί υπέρμαχος και θεματοφύλακας της εταιρικής διακυβέρνησης, προωθώντας τη ριζική αλλαγή και την εξέλιξη της, με έμπρακτες και μεθοδικές κινήσεις.

Είναι εκ των ων ουκ άνευ, πως η εταιρική διακυβέρνηση δε θεωρείται πανάκεια όλων των προβλημάτων που παρουσιάζονται καθημερινά στις επιχειρήσεις. Αυτό αποδεικνύεται κάνοντας μια αναδρομή στην πορεία της οικονομίας δια μέσου των χρόνων. Η καίρια συμβολή της όμως, είναι το αντίβαρο στην πληθώρα των κρίσεων που αναφύονται εντός των επιχειρήσεων. "Ας εμφυσήσουμε λοιπόν, το νόημα της εταιρικής διακυβέρνησης στο DNA των εταιριών."²⁶ Είναι παραδεκτό πως πρόκειται για ένα πολύπλευρο ζήτημα που θα συνεχίσει να μας απασχολεί για

---

²⁴ D. Arsalidou & M. K. Kapardis, 'Weak Corporate Governance can Lead to a Country's Financial Catastrophe: the Case of Cyprus' (2015) Journal of Business Law 1, 3, 9, 12.

²⁵ M. K. Kapardis & J. Psaros, 'Principles in an Emerging Economy a Critique of the Situation in Cyprus' (2006) Corporate Governance: An international Review 14 (2) 126, 135- 136.

²⁶ Μέτοχος & Επενδύσεις, 'Το Αλφαβητάρι της Εταιρικής Διακυβέρνησης' (2020) <<https://www.sed.gr/library/METOXOS.pdf>> accessed 12 May 2020

καιρό. Είναι αδήριτη ανάγκη λοιπόν, να βάλουμε το δάκτυλο επί τον τύπο των ήλων. Τα περιθώρια λαθών στενεύουν ολοένα και περισσότερο, αφού οι κλυδωνισμοί που ταλανίζουν την οικονομία της Ευρώπης αλλά και της Κύπρου ειδικότερα είναι αλληπάλληλοι.